

Ders

• **GY408 Gayrimenkul Vergi Hukuku ve Uygulamaları**

Konu 6

• **Vergi borcunun sona ermesi**

Prof. Dr. N. Semih ÖZ

12 Şubat 2020; Ankara

Vergi borcunu sona erdiren nedenler

1. Ödeme
2. Zamanaşımı
3. Takas
4. Terkin
5. Vergi borcunu sona erdiren diğer nedenler
 - Hata düzeltme
 - Uzlaşma
 - Ölüm
 - Ceza indirimi
 - Af

Ödeme

1. Verginin tahsili, kanuna uygun surette ödenmesidir.
2. Ödeme süresinin son günü verginin vade tarihidir.
3. İkmalen, re'sen ve idarece tarhedilen vergiler tahakkuk tarihinden itibaren 30 gün içinde ödenir.
4. Memleketi terk ve ölüm gibi mükellefiyetin kalkmasını mucip haller dolayısıyla beyan üzerine tarh olunan vergiler, beyanname verme süreleri içinde ödenir.
5. Gelirin büyük bir kısmı ziraî kazançtan oluşan yükümlüler için, Maliye Bakanlığı, gerekirse iki taksitten fazla olmamak üzere belli bölgelere ve ürünlere göre özel ödeme zamanları belirleyebilir.

Vergi cezalarının ödenmesi

Vergi cezaları

1. Cezaya karşı vergi mahkemesinde dava açılmamışsa dava açma süresinin bittiği tarihten;
2. Cezaya karşı dava açılmışsa, vergi mahkemesi kararı üzerine vergi dairesince düzenlenecek ihbarnamenin ilgiliye tebliğ tarihinden:

başlayarak bir ay içinde ödenir.

Vergi borcunun eda edilmemesi

Vergi Borcunun Ödenmemesinin Hukukî Sonuçları

1. *Vadesinde ödenmeyen alacağa gecikme zammı uygulanır*
2. *Cebri icra yoluyla tahsil edilir.*

Gecikme zammı

Gecikme zammı oranı, aylık % 1,6'dır.

1. Vadesinde vergilere gecikme zammı uygulanır.
2. Vergi ziyası cezasına [vergiler ile aynı oranda] uygulanır.
3. Mahkemeler tarafından verilen ve ceza niteliğinde olan kamu alacakları [vergilerin yarısı oranında] uygulanır.
4. Bunun dışındaki ceza niteliğindeki kamu alacaklarına ayrıca gecikme zammı uygulanmaz.
5. Özel usulzülük ya da genel usulsuzluk cezalarında gecikme zammı uygulanmaz.

Ayrıca zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler için gecikme faizi uygulaması vardır.

Ödeme emri

Amme alacağını vadesinde ödemiyeenlere, 15 gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumu bir “ödeme emri” ile tebliğ olunur.⁽¹⁾

Ödeme emrinde borcun asıl ve ferilerinin mahiyet ve miktarları, nereye ödeneceği, müddetinde ödemediği veya mal bildiriminde bulunmadığı takdirde borcun cebren tahsil ve borçlunun mal bildiriminde bulununcaya kadar üç ayı geçmemek üzere hapis ile tazyik olunacağı, gerçeğe aykırı bildirimde bulunduğu takdirde hapis ile cezalandırılacağı kayıtlı bulunur.

Borcunu vadesinde ödemiyeenlere ait malları elinde bulunduran üçüncü şahıslardan bu malları 15 gün içinde bildirmeleri istenir.

Ödeme emri

Kendisine ödeme emri tebliğ olunan şahıs, böyle bir borcu olmadığı veya kısmen ödediği veya zamanaşımına uğradığı hakkında tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde vergi mahkemesinde itirazda bulunabilir.

Vergi mahkemesi bu itirazları en geç 7 gün içinde karara bağlamak mecburiyetindedir.

İtirazında tamamen veya kısmen haksız çıkan borçludan, hakkındaki itirazın reddolunduğu miktardaki amme alacağı % 10 zamlı tahsil edilir.

Vergi mahkemelerinin kararı kesindir.

Zamanaşımı

Vergi hukukunda yer alan zamanaşımı süreleri aşağıdaki gibidir.

- Tahakkuk zamanaşımı [VUK'da düzenlenmiştir]
- Tahsil zamanaşımı [6183 sayılı Kanunda düzenlenmiştir.]
- Düzeltilme zamanaşımı [VUK'da düzenlenmiştir]

Tahakkuk zamanaşımı

Zamanaşımı, süre geçmesi suretiyle vergi alacağının kalkmasıdır.

Zamanaşımı, mükellefin bu hususta bir müracaatı olup olmadığına bakılmaksızın hüküm ifade eder.

Vergi alacağının doğduğu takvim yılını takip eden yılın başından başlayarak beş yıl içinde tarh ve mükellefe tebliğ edilmeyen vergiler zamanaşımına uğrar.

Vergi dairesince matrah takdiri için **takdir komisyonuna başvurulması zamanaşımını durdurur**. Duran zamanaşımı mezkür komisyon kararının vergi dairesine tevdiini takip eden günden itibaren işlemeye devam eder. Ancak işlemeyen süre herhal ve takdirde bir yıldan fazla olamaz.

Düzeltilme zamanşımı

Tahakkuk zamanşımı süresi dolduktan sonra meydana çıkarılan vergi hataları düzeltilemez. Şu kadar ki, düzeltme zamanşımı süresi:

- a) Zamanşımı süresinin son yılı içinde tarh ve tebliğ edilen vergilerde hatanın yapıldığı;
 - b) İlan yolu ile tebliğ edilip vergi mahkemesinde dava konusu yapılmaksızın tahakkuk eden vergilerde mükellefe ödeme emrinin tebliğ edildiği;
 - c) İhbarname ve ödeme emri ilan yoluyla tebliğ edilen vergilerde 6183 sayılı Kanuna göre hacizin yapıldığı;
- tarihten başlayarak bir yıldan aşağı olamaz.

Tahsil zamanaşımı , 6183 sayılı Kanun md.102

Amme alacağı, vadesinin rasladığı takvim yılını takip eden takvim yılı başından itibaren 5 yıl içinde tahsil edilmezse zamanaşımına uğrar. Para cezalarına ait hususi kanunlarındaki zamanaşımı hükümleri mahfuzdur.

Zamanaşımından sonra mükellefin rızaen yapacağı ödemeler kabul olunur.

Tahsil zamanaşımında durma, 6183 sayılı Kanun

Borçlunun yabancı memlekette bulunması, hileli iflas etmesi veya terekesinin tasfiyesi dolayısıyla hakkında takibat yapılmasına imkan yoksa bu hallerin devamı müddetince zamanaşımı işlemez.

Zamanaşımı, işlememesi sebeplerinin kalktığı günün bitmesinden itibaren başlar veya durmasından evvel başlamış olan cereyanına devam eder.

Tahsil zamanaşımında kesilme, 6183 sayılı Kanun

Aşağıdaki hallerde tahsil zamanaşımı kesilir:

1. Ödeme,
2. Haciz tatbiki,
3. Cebren tahsil ve takip muameleleri sonucunda yapılan her çeşit tahsilat.
4. Ödeme emri tebliği,
5. Mal bildirimini, mal edinme ve mal artmalarının bildirilmesi,
6. Yukardaki 5 sırada gösterilen muamelelerden her hangi birinin kefile veya yabancı şahıs ve kurumlar mümessillerine tatbiki veya bunlar tarafından yapılması,
7. İhtilafli amme alacaklarında kaza mercilerince **bozma kararı verilmesi**,
8. Amme alacağının **teminata bağlanması**,
9. kaza mercilerince **icranın tehirine karar verilmesi** 10. İki amme idaresi arasında mevcut bir borç için alacaklı amme idaresi tarafından borçlu amme idaresine **borcun ödenmesi için yazı ile müracaat edilmesi**,
11. Amme alacağının **özel kanunlara göre ödenmek üzere müracaatta bulunulması ve/veya ödeme planına bağlanması**.

Vergi borcunu sona erdiren diğer nedenler

Takas

Terkin

Vergi borcunu sona erdiren diğer nedenler

- Hata düzeltme
- Uzlaşma
- Ölüm
- Ceza indirimi
- Af

